

TRENINGSTIMEN

AV ARI BEHN

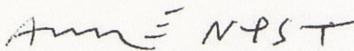
FANTASIENES FAKTABEHOV

JEG FÅR ET MANUS I MITT FANG, ANONYMT, DET FENGER, ER RART. TEKSTEN KAN LESES SOM EN INKISTERENDE SYMBOLTUNG SKILDRING AV VÅRT BEHOV FOR ISCENESETTELSE. I DAG ER IDEEN OM SYNLIGHET ET IMPERATIV SOM FANGER FLERE ENN BORDET KAN ROMME. HVEM SKRIVER OM SPILL FOR GALLERIET SOM INNLEMNER GALLERIETS EGENAKTIVITET, HVEM ER FORFATTEREN? ARI BEHN.

Han vet at ethvert publikum som møter hans bøker, tv-programmer, intervjuer, og nå også dramatekster, vil lese med et blikk fylt av etablerte forestillinger om forfatterens faktiske liv, i tillegg til det mottakeren legger til for å motivere ytterligere meddiktning. Derfor er mitt valg om å iscenesette Behns tekst gjort vel vitende om denne kvaliteten. Inn i sin opplevelse av *Treningsstimen* vil "kikkeren" uvilkårlig dikte inn en gjenklang av det de tror er gyldig. Publikum, vi, kan se det vi faktisk ser etter: andres fall, andres flukt, feighet og fjas. I Ari Behns tekst finner vi en stemme som fra sitt punkt i verden ønsker å vise oss at individet er verdifullt i ethvert rom, men at rommene kan krympes og manipuleres av dem med overtak og makt.

Behovet for synlighet og applaus er tynne toner i det helvetet av støy vi blir født inn i. Hvem kan tåle fraværet av bekreftelse, fravær av omhet, kjærtegn og enkelhet? De berømte holder oppe et tak som ikke tar unna for regnet. Vi, kikkerne, blir våte, kalde og aggressive, vi misliker posørenes positur, enda vi dras mot nettopp dette: det forenkledde, selve karikaturen, det endimensjonale hos de berømte. Vi gledes når de overtydelige blir tydeliggjort, når de definerte defineres repetitivt og uavlatelig, ja, den evige gjentakelsen av klisjeene klistret til de berømte har en rytme som i vår tid øker i tempo.

Treningsstimen er et lite varsel om et varsel til drap. Hvem som taper liv, hvem som mister høyde besvares i tekstens episke rom, men ikke i tekstens hensikt. Vi er alle skyldige i at scenen er skrå, at gulvet vi inviterer spillerne ut på ikke er helsefremmende. Skylden er vår, vi inviterer til fall, for oss faller de, og vi faller med dem, de berømte, enda våre fall føles som svev, vi har ikke landet enda.

Arne Nøst, teatersjef

DET EVIGE LYKKEJAGET

Tekst: Monica Lindanger

”DETTE VAR RART. MEN SAMTIDIG VELDIG SPENNENDE. OG VELDIG ANNERLEDES.”

Dette tenkte regissør Kim Sørensen første gang han leste manuset til *Treningstimen*. Han falt for stykket og fikk mange ideer til hvordan det kunne løses. Stykket inspirerte.

– Ari Behn tør å være direkte. Og han tør å dra i klisjeene. Dette er jo et skjellsord, men det trenger ikke være noe negativt. Det kommer an på hvordan man behandler klisjeene. Trening og kropps fiksering er noe som berører mange, og som media presser på oss. De fremstiller det som at det er vanlig å ha en personlig trener, så da tror folk det, sier Sørensen.

Han mener manuset sier mye om det evige lykkejaget:

– Om man alltid er på let, og ikke kan finne

lykke i det en har, er det veldig trist.

Gjennom *Treningstimen* går en helt ny dramatisker og en nesten ny regissør i kamp med en mer erfaren dramaturg. Sørensen forteller at det har vært en omstendelig prosess, og at han, Ari Behn og dramaturg Njål Helge Mjøs har gått mange runder. De har kuttet i tekst, og Behn har måttet komme med nye tekstforslag.

– Det har vært hardt, men også veldig interessant og svært lærerikt. Vi har prøvd å bruke teaterets magi for det det er verdt. Vi har kastet oss ut i det og forsket i sceniske løsninger. Det har vært en lek, og det har vært utrolig givende, forteller Sørensen.

Nasjonalbiblioteket
Depotbiblioteket

ET UNDERLIG
FENOMEN
SPRER SEG
OVER KLODEN.

DET ER
EN FORM FOR

BLINDHET.

VI STIRRER PÅ
VÅRE KROPPER
– OG SER DEM
IKKE.

BLINDE KROPPER

Tekst: Finn Skårderud

DET ER IKKE DET AT VI IKKE SER. Men vi ser feil og ser noe annet. Vi fantaserer de kroppene vi frykter. Det finnes en særegen form for tosomhet. Det er tosomheten foran speilet. Det ligner på ensomhet, men det er likevel to. For det er ikke gitt at de to er like; den som speiler seg og avbildningen på den blanke flaten. Mange har et ukomplisert forhold til partneren i speilbildet, og ser omtrent seg selv. Men andre kan stirre og stirre, og den de ser i speilet blir en annen enn den de vil være. De stirrer og blir skremt av det de ser. I konsentrasjonen om detaljene oppstår forvrengningene. Ett eksempel er velkjent: Den avmagrete med anoreksi som ser en tykk versjon av seg selv. Et mindre kjent eksempel: Den store kroppsbyggeren som stirrer inn i det overfladiske og ser en veik pyse.

ER DET EN LITEN GALSKAP, EN KVART ELLER HALV GALSKAP? Vi kaller det "kropps-bildeforstyrrelse". Vi vet ikke helt hva det er. Hjernen lurer oss, men hvordan? For noen tiår tilbake ble dette kalt en galskap, en hel galskap og en psykotisk vrangforestilling. Det er unektelig ganske sprøtt når den underernærte tror seg å være en tungvekt. Man forsøkte seg med anti-psykotiske medisiner: Null effekt. Vi er forsiktigere nå. Nå vet vi at dette gjelder mange flere enn anorektikeren. Det er ikke bare dem, men oss. Og det er ikke et enten-eller, men grader på en skala fra null til mye. I påvente

av gode nevropsykologiske forklaringer får vi nøye oss med de kulturpsykologiske. Kropps-bildeforstyrrelsene sprer seg i takt med at vi så voldsomt stapper det kroppslige utseendet med symbolske verdier. Vi bedriver magi. Vi definerer normer som sier at tynn kropp er lik personlig styrke og sosial suksess. Hard kropp er effektivitet. Store muskler er selvdisciplin. En perfekt modellert kropp er stor selvkontroll. Og så videre. Kroppen er en magisk scene for psykologiske spill om selvfølelsen. Våre kropp er blir et konkret redskap for å søke lykke. Indre er lik ytre. En slik magi er fascinerende og farlig.

NÅR DET ER SLIK FATT, er det likevel kanskje ikke så rart at evnen til å se - for noen - blir rammet. Magien skifter retning. For den sterkt kroppsopptatte, som nettopp definerer selvfølelse ut fra utseende, kan det bli slik at tristheten, misnøyen, mangelen på kontroll, den dårlige dagen osv. kommer til uttrykk som et opplevd avvik vekk fra den ideelle kroppen. I speilet vises kroppen. Men i speilet vises også de kroppslige projeksjonene av indre liv hos den kroppsopptatte. Ytre er lik indre. Den som er fiksert på tynnheten, kan kjenne at hun flyter ut og blir diger. Kroppsbyggeren kan "se" hvordan det sviner. Feiloppfattelsen er størst der hvor kroppen er estetisk mest følsom. For noen er det hofter og mage, for andre bryst og overarmer. For den følsomme tenårings er universet en nesekvis. Forvirringene i kroppens overflate har tradisjonelt blitt oppfattet som kvinners domene. Men nå kommer altså mennene. Menn mister kontrol-

len over tanker, følelser og atferd omkring sine kroppor, og blir slaver av sine egne ritualer. Dels kommer dette til uttrykk som økt oppmerksomhet om spiseforstyrrelser hos gutter og menn. Men vi får også nye navn på maskuline overdrivelser. Adonis-kompleks er et slikt nytt - og plutselig populært - navn.

Narcissus begynte som en halvgud. I dag er han forfalt til pasient - en defekt selvdyrker og navngiveren til en egen personlighetsforstyrrelse. Nå er det altså en annen halvgud som skal sykeliggjøres. Adonis var meget vakker, så vakker at Afrodite og Persefone sloss om å ha ham hos seg. To amerikanske psykiatere og en psykolog har stjålet ynglingens navn og definert Adonis-komplekset for å beskrive de gutter og menn som søker den muskuløse skjønnheten. Tvangspreget lever de i treningsstudioene og spiser lovlige og ulovlige kosttilskudd. (Hope, Phillips og Olivardia: The Adonis Complex. The Secret Crisis of Male Obsession. The Free Press 2000.) Betegnelsen Adonis-kompleks er forførende. Den gir gode overskrifter og garantert berømmelse og dollar til dem som fant på det. Boken er ok, men man bør være skeptisk overfor slik språklig oppfinnsomhet. Det høres ut som om man lider av noe riktig originalt. Men det er altså snakk om en maskulin versjon av en grunnematikk vi for lengst kjenner.

MANNEN (GJEN)SKAPES SOM ESTETISK

OBJEKT. Dagens maskuline skjønnhetsideal har et sterkt tak på gutter og menn. Og det er et ideal i endring. Noen vil huske filmhelter som Gregory Peck og James Stewart. Sam-

menlignet med Sylvester Stallone, Jean-Claude van Damme og Arnold Schwarzenegger blir de svært puslete typer. Eller vi kan måle størrelsene på musklene til midtsidemennene i Playgirl de siste tjuefem årene: De er blitt større og "hardere". For å gjøre det enkelt: Flere av de maskuline kroppene som presenteres gjennom medier er bare mulige ved bruk av anabole steroider. Idealer dannes omkring en kropp som er et kjemisk produkt. Dette er the 'roided body.

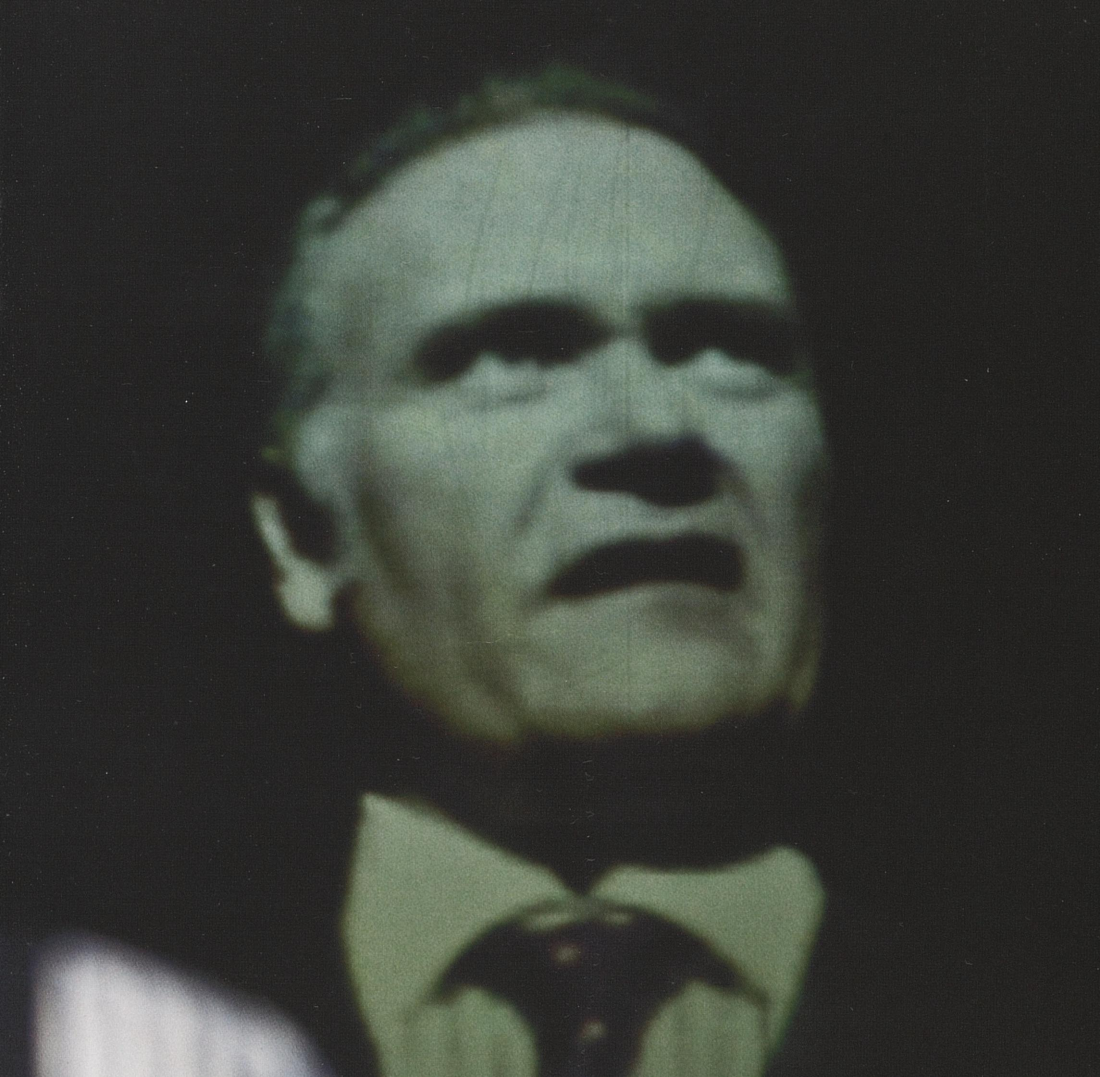
Har vi noen ideer om hvorfor? Et mulig svar er at maskuliniteten er truet. Gutter og menn hadde tidligere sine ganske selvfølgelige arenaer. I løpet av kort tid har kvinner inntatt disse. Kvinner blir både direktører og jagerpiloter. Kanskje man da forsøker å hevde sin maskulinitet ved å gjøre den langt mer synlig.

DET ER EN FORM FOR BLINDHET. Men det forstyrrede kroppsbildet er også en påminnelse om at det observerte vel så mye er en kvalitet ved den som ser, som det som blir sett på. Vi ser ikke det vi ser, men vi ser den vi selv er. I øyet sitter selvfølelsen pluss idealene. Det er fortsatt svært underlig, men kanskje det også er logisk. Om man har sans for elementær magi.

Artikkelen ble første gang publisert i Dagbladet MAGASINET: **"SPOR"** 08.09.2001

ARI BEHN, dramatiker

Forfatteren Ari Behn har publisert fem bøker: novellesamlingen *Trist som faen. Fortellinger* (1999), romanen *Bakgård* (2004), boken *Fra hjerte til hjerte* (med prinsesse Märtha Louise, 2003), samt romanene *Entusiasme og raseri* (2006) og *Vivian Seving etc.* (2009). Han har også publisert artikler i *Vagant*, *Nye linjer 1998* og *Hot rod*, samt bidratt i Kolon Forlags antologi *Nye linjer* (1995). Bøkene hans er oversatt til en rekke språk. Ari Behn skriver for tiden på flere skuespill, og er aktuell med NRK-serien *Ari og Per*.

KIM SØRENSEN, regissør

Kim Sørensen gikk ut fra skuespillerlinja ved Statens Teaterhøgskole i 2001. Han har siden vært tilknyttet Den Nationale Scene, Det Norske Teatret, Oslo Nye Teater, Nationaltheatret og Nordland Teater. Ved Nationaltheatret var Sørensen ansatt i seks år, og medvirket her blant annet i *Bakkantinnene* (2004), *Fruen fra havet* (2004), *Hjemkomsten* (2007), *Seks personer søker en forfatter* (2007), *Jokkes verdiløse menn* (2008), *Plastelina* (2009) og *Tilbaketoget fra Moskva* (2009), som han ble nominert til Hedda-prisen for. Våren 2006 hadde Sørensen stor suksess på Nordland Teater i rollen som *Peder Seier* i stykket med samme navn. Sørensen har også medvirket i flere norske filmer og TV-serier: Blant annet i *Uro* (2006) og *Kodenavn Hunter* (2007-2008). Han debuterte som regissør med *Rocky Horror Show* på Nordland Teater i 2008. Sørensen hadde sist regi på kritikerroste *Sound of Music* på Sola kulturhus. Han er for tiden ansatt som husregissør og kunstnerisk rådgiver ved Riksteatret.

KIKKI STORMO, Lydia Behrens

Kikki Stormo er utdannet skuespiller ved Statens Teaterhøgskole. Hun har blant annet spilt Gudrun Ensslin/Elisabeth i *Ulrike Maria Stuart*, heksens datter i *Reisen til Julestjernen* og Klatremus i *Dyrene i Hakkebakkeskogen* ved Nationaltheatret.

Hun hadde tittelrollen i *Pippi Langstrømpe* ved Trøndelag Teater, hvor hun også spilte Puck i *En midtsommernattsdrøm* og Anitra i *Lilleskogen*. Ved Riksteatret spilte hun Regine i *Gjengangere* og Thea Elvsted i *Hedda Gabler*. I 2003 spilte hun Jenta i filmkomedien *Lovegame*, og i 2007 Henriette i filmen *5 løgner*. Sommeren 2009 medvirket hun i Knut Hamsuns *Lys natt* på festspillene i Nord-Norge. Ved Rogaland Teater har hun medvirket i *Firmafesten* og *Haugtussa*, før hun nå blir å se som Lydia Behrens i Ari Behns *Treningstimen*.

ESPEN HANA, Anton Sommerfeldt

Espen Hana arbeidet som musiker for Rogaland Teaters barneteater før han i 1988 begynte på Statens Teaterhøgskole. I 1991 vendte han tilbake til hjembyen hvor han siden har spilt en lang rekke roller innen de fleste sjangre. Hana er dessuten kjent som komponist, entertainer og plateartist. I mai 2007 hadde han premiere på den musikalske forestillingen *Da Hana møtte henne*, med Karoline Krüger og Atle Halstensen. Våren 2009 medvirket han i den norske Grand Prix-finalen, før han gjestet teatret med forestillingen *Stolt som en Hana*. Han var nylig aktuell som Kaptein von Trapp i musicalen *The Sound of Music* i Sola kulturhus og som seg selv i *Firmafesten* ved Rogaland Teater. Våren 2011 spiller han Anton Sommerfeldt i *Treningstimen* av Ari Behn.

SVEIN SOLENES, Kevin Hansen

Svein Solenes er skuespillerutdannet ved ArtsEd London School of Acting. Han er fast ansatt ved Teatret Vårt i Molde, hvor han har spilt i blant annet *90-metersbakken*, *Ansiktet på Mars*, *Okse og Esel*, *Erasmus Montanus*, *Lukten av grønt gress*, *Tolvskillingsoperaen*, *Lampedusa*, *Produktet*, *Sigurd Slembe* og *Lang dags ferd mot natt*. Høsten 2009 spilte Solenes rollen som Olaus i *Sladder* basert på Hamsuns roman *Konerne ved vandposten* ved Rogaland Teater. Han medvirket også i *Sandnes City*, *Firmafesten* og *Haugtussa*.

ARNE NØST, scenograf

Arne Nøst er Maler, grafiker, illustratør, scenograf, musiker og teatersjef ved Rogaland Teater. Nøst er utdannet ved Kunstakademiet i Trondheim (1982-85) og Statens Kunstakademi i Oslo (1985-89). Han har vært fast tegner for Dagbladets kultursider siden 1988, og tegner i dag for Aftenposten. Han har illustrert en rekke bøker og har også markert seg med et betydelig virke som scenograf på nærmere 40 forestillinger.

RAGNHILD ANDA TENGESDAL, kostymedesigner

Ragnhild Anda Tengesdal er utdannet fra Kunsthøgskolen i Oslo (2009). Deler av studietiden var hun utvekslingsstudent ved Wimbledon College

of Art i London. Før det tok hun læretiden på Rogaland Teaters kostymeavdeling, hvor hun tok fagbrev som kostymesyer (2006). Etter endt studie har hun jobbet som kostymedesigner på *Sluttspill* (2009) ved Rogaland Teater og flere kortfilmer for Motlys, Phantomfilm og Saft Film. Hun er ansatt ved Rogaland Teaters kostymeavdeling.

TRYGVE ANDERSEN, lysdesigner

Trygve Andersen er frilans lysdesigner, tilknyttet Sandnes kulturhus. Han har også gjort flere jobber ved bl.a. Riksteatern, Den Norske Opera, Rikskonsertene, Haugesund Teater, Bømlo Musikallaug, Rogaland Teater og Carte Blanche. Andersen er også tilknyttet Scenekraft hvor han har vært lysdesigner for produksjonene *Cabaret* og *Havet har meg*. Hans neste oppgave blir som lysdesigner på Scenekrafts oppsetning *Rabinowitz*.

NINA KVESETH, maskør

Nina Kveseth er utdannet maskør og makeupartist, med 12 års erfaring. Kveseth jobber for magasiner, fjernsyn, film og teater. Ved Rogaland Teater har hun tidligere vært maskør for *Hjalmar* og *Flode* i 2009.

TRENINGSTIMEN av Ari Behn

Lydia: **Kikki Stormo**
Anton: **Espen Hana**
Kevin: **Svein Solenes**

Regissør: **Kim Sørensen**
Scenograf: **Arne Nøst**
Kostymedesigner: **Ragnhild Anda Tengesdal**
Lysdesigner: **Trygve Andersen**
Maskør: **Nina Kveseth**
Dramaturg: **Njål Helge Mjøs / Kristian Lykkeslet Strømskag**

Inspisient: **Dagny Moland**
Produksjonsass.: **Susanne Fossum Hetty**
Sufflør: **Gudrun Rossnes**
Rekvisitører: **Tove Idland og Ragnhild Tysse**
Frisør: **Inger Hermansen**
Påkledere: **Siw Fossum og Heidi Glesaaen**
Scenetekniske koordinatører: **Michael Ravndal og Kristine Øie**

Takk til **Brudesalongen i Stavanger, Høyer, Rainbow Club og Bianco** for lån av div klær og sko til fotoshoot.

Forestillingen varer i ca en time.
For mer informasjon og videodagbøker fra *Treningstimen*:
www.rogaland-teater.no

URPREMIERE 30. MARS 2011 TEATERHALLEN

Foto: **Per Heimly** Grafisk design: **dTurbine**, Stig Håvard Dirdal
Trykk: **Kai Hansen Trykkeri** Ansvarlig utgiver: **Arne Nøst**
Programredaksjon: **Arne Nøst, Kim Sørensen, Monica Hammervold, Njål Helge Mjøs, Espen V. Haraldsen og Monica Lindanger**

KOMME SEG I FORM SELV TENKER DU?

- Selvsagt kan vi hjelpe deg med det. Alt treningsutstyret fra *Treningstimen* skal auksjoneres bort under teatrets Åpen dag den 7. mai.

SpareBank
SR-BANK

ConocoPhillips

Lyse

ROGALAND
TEATER

KJÆRE PUBLIKUM

AV ANTON SOMMERFELDT

NÅR DU SITTER HER I KVELD MED DETTE PROGRAMMET I HENDE, DYTET INN AV DENNE VESTLANDSBYENS TAPRE FORSØK PÅ Å OPPRETT HOLDE PÅSTANDEN OM AT DET FREMDELES ER ROM FOR LITT MER VINTER OG AT VÅRFORNEMMELSENE ENNÅ SKAL LA VENTE PÅ SEG, INN HER I TEATERETS FANTASTISKE UNIVERS, OG HAR BLITT Plassert HER I HJERTET AV TEATRET, SCENEN, DA ER DET GÅTT CA. ET HALV ÅR SIDEN TEATERSJEFEN TELEFONERTE UNDERTEGNEDE MED SPØRSMÅLET OM JEG KUNNE TENKE MEG Å SKRIVE NOE; FOR NETTOPP TEATRET. DET VAR TRE STORE SPØRSMÅL SOM UMIDDELLBART MELDTE SEG I MITT LILLE HODE: **HVORFOR? HVA? - OG SIST MEN IKKE MINST: HVORDAN?**

La meg prøve her og nå å besvare disse tre spørsmålene, for kanskje å kunne legitimere mine valg, i hva jeg akter å belyse i denne iscenesettelsen.

HVORFOR? Teatersjefen visste at jeg puslet med noen halvbiografiske skisser og at jeg, som jeg også hadde hadde fortalt ulvene der ute, de som lever av sladderblod og delikate små tragedier, at jeg godt kunne tenke meg å skrive noe for teateret. Jeg holdt som sagt på med noen små snutter om min fortid i Nice og om mine forbindelser i Østblokken, noe som ulvene så kvikt kalte min "Frank Sinatra-periode", med klare referanser til hans - altså Sinatra - lemfeldige omgang med italienske organisasjoner i Las Vegas. "Glem det der! - skriv om lykke", sa

teatersjefen."Ingen takker ja til å skrive om lykke lenger. Våg det du! Skriv om lykke! Det vil gi deg etterlengtet respekt".

HVA er lykke? Finnes den? Kan den kjøpes? På det siste spørsmålet hadde jeg erfaring i massevis. Det er lenge siden kontoene mine, både de lokale og de mer oversjoiske var tomme. Men hva var dette begrepet, "Lykke", det som alle snakket om, lette etter, desperate etter å ha mest mulig av det. Har jeg det? Er jeg lykkelig uten å vite om det? Hvor lenge kan man være lykkelig av gangen? Jeg begynte å lete. I første omgang ikke så mye etter selve lykken, men snarere begrepet "Lykke".

Populærkulturen er jo proppfull av begrepet "Lykke". Det blir smurt ut over alt hvor det er en minste antydning til folkelighet, i ordets beste mening, tusenkunstnere, finner opp tusen måter å fortelle oss hvor viktig den er, denne lykken. "A happy heart makes it's own song", "Lykken er et spenn med sand i en liten barnehand". Nødrim ingen hindering.

Jeg begynte å zoome inn. Legge mitt eget liv under lupen. Mitt liv og mitt ekteskap med skuespillerinnen Lydia Behrens. Det var da jeg begynte å ane konturen av det som dere nå i aften skal bli vitne til. Ut fra tanken om at lykken er flyktig, kom jeg til å tenke på det kjente ibsensitatet "Evig eies kun det tapte", og dermed var ideen født. Kunne det være mulig å konservere lykken? Fange den, fryse den, balsamere den, for selv å kunne ta frem lykke når man mot formodning skulle kjenne seg overrumplet at kalde abstinenser grunnet manglende lykkeinjisering?

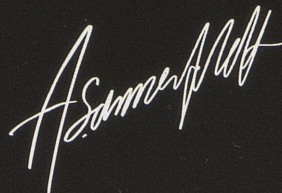
HVORDAN? Jeg filmer, jeg tar opp vårt selvpåførte inferno, jeg skriver snutter, brokker, deler av et krakkelert ekteskap, ser at vi stanger, prøver å sette hardt mot hardt, hardt mot mykt, mykt mot hardt, mykt mot håpløshet, fordervelse, apati og

et mørkt ufattelig sinne. Og det er i denne karusellen av motbydelighet at veien plutselig vokser frem og begynner å gå selv, bli til før vi i det hele tatt hadde tenkt å gå noe sted som helst, her er det, jeg ser det vokse frem.

Poeten sier at "Kjærligheten er full av blomster og blod." Det er bare halve sannheten, for den er i tillegg fylt av størknet sæd, sigarettstumper, tømte whiskeyglass, dårlig musikk, drepte illusjoner, ballespreng og ubetalte regninger fra minner som aldri kan ettergis. Men likefullt.....

Så i aften, len dere tilbake, her på teatret, og se mitt utsnitt av et tenkt liv hvor kanskje kjærligheten, paradoksalt nok, står i veien for lykken, og hvor lykken kan være kun et måltid unna, forutsatt at det er ditt eget hjerte som står på menyen.

BLOMSTER OG BLOD!

Depotbiblioteket

Treningstimen

11G131517

AV ANTON SOMMERFELDT

TRENINGSTIMEN